

סיפורי מעשיות – בוקר שבת קודש

בשבת קודש בבוקר בקידושא רבא דיבר מהר"י נ"י דיבורים נפלאים בסיפורי מעשיות של רבינו ז"ל בסיפור הבערגיר ועני מעשה י' דף ר"ל עיין שם.

פתח מהר"י נ"י, רבינו ז"ל ממשיך לספר **אחר כך נתישב בדעתו הבחור הנ"ל: עד מתי יהיו משלחין אותו בכל פעם להלן יותר? על כן ישב עצמו, שהוא בעצמו יניח עצמו לילך לשם, אולי יפעל הוא.** כי כל המניעות שיש לאדם בעבודת השם הוא רק לעורר אצלו החשק, כי כפי המניעות שלו, כן נתגבר אצלו החשק יותר ויותר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן סו); ועל כן עד שלא רחקו אותו מן הקדושה שלש פעמים, עדיין לא נתעורר אצלו החשק האמיתי לקום ולמצוא את בת זוגו ולהתחתן אתה, אבל מי שנשלח ונדחה כבר שלש פעמים שנחשב כבר לחזקה, אז נתעורר מאד עם חשק אמיתי, ונצחי. והוחלט בדעתו שמוכרח למצוא את בת הקיסר בעצמו.

והנה רואים כאן דבר פלא איך שכל המניעות הם רק מניעות המח, וכשיש לאדם הרצון האמיתי אין לפניו שום מניעה כלל, כי הרי הסיבה שלא הלך מקודם לקחת את הבת קיסר היתה מחמת פחד מן אביה שחשב להרוג אותו, ואם כן לכאורה היה לו סיבה נכונה למה לא הלך לשם בעצמו ולקחת אותה, אבל כאן רואים שכל המניעה היתה רק מניעת המח, אבל מיד שהוחלט בדעתו שסבל מספיק מכל אלו שרוצים להרחיק אותו מן הקדושה, אז לא הסתכל על שום דבר כלל, והיה מוכן למסור את נפשו לקחת את בת הקיסר, וכדברי הזוהר הקדוש (שלח) בענין כלב שהלך על קברי האבות בחברון, ולא התפחד מן הענקים שהיו שם "מאן דאיהו בדוחקא לא אסתכל מידי" [מי שהוא בדוחק לא מסתכל על שום דבר].

והיה הולך וסובב, עד שבא לשם כי לא בפעם אחד זוכים להכנס לתוך שערי הקדושה רק לפעמים צריכים ללכת מסביב ולעשות כמה סיבובים עד שנכנסים לתוך שערי הקדושה לגמרי.

ואמר, שהוא יש לו דבר וכו׳. ובא והגיד שירו ונתן עוד יותר ויותר סימנים מובהקים, כי כל אחד ואחד יש לו השיר שלו שעל ידו הוא מתדבק בהשכינה הקדושה, ואין אחד דומה לחבירו, רק צדיקים יראי השם האמיתיים יש להם סימנים מובהקים שעל ידם הם זוכים להתקרב ולהתדבק בהשכינה הקדושה.

והזכיר אותה, שלמד עמה בחדר אחד וכיוצא בזה, שזה מראה על עוצם חיבור שני הנשמות ביחד, כי הנשמות של האיש והאשה הם נשמה אחת באחדות אחד (לקוטי מוהר״ן חלק א׳ סימן רסה), רק כשיורדים לזה העולם מתפצלים לשני זוגי הורים, ועיקר הקושי הוא לחזור ולחברם יחד.

וסיפר לה הכל שהוא שלח המלכים הנ״ל ושטמן הכתב באילן וכל מה שעבר עליו כי הרי הוא עומד עכשיו נגד השכינה הקדושה שזהו בת זוגו, ומפרש כל שיחתו לפניה, כל מה שעבר עליו מעודו, ואיך שהוא משתוקק לחזור אל שרשו ולהתחתן עמה.

אבל היא לא השגיחה כלל על זה. (ובודאי גם הראשונים המלכים הנ״ל אמרו איזה טעמים על מה שאין בידם הכתב) כי השכינה הקדושה לוחמת ובודקת את האדם אם כוונתו רצויה באמת לשם שמים, ולכן אינה משגחת על דיבורים וסיפורים בעלמא, רק היא צריכה לראות את הכתב שלה שהיא כתב התורה הקדושה בידו, כדי לדעת שכוונתו לשם שמים באמת, וכמו שראינו בעוונותינו הרבים במחשך הדורות שהתגלו כמה מיני משיחי שקר, והיטו המון נשמות ישראל אחריהם, והסימן היחידי שהכירו הצדיקים בשקרותם היתה על ידי שהכירו את ריחוקם מן הכתב של התורה הקדושה, והתחילו לזלזל במצוות התורה, ואז נתגלה קלונם שהם משיחי שקר, ואין להם שום קשר ושייכות לנשמות ישראל הטהורות.

ולהכיר אותו בודאי אי אפשר, כי כבר עבר זמן רב, כי כל מה שאדם הולך בדרכים תועים ומתרחק מדרכי הדביקות אל השם יתברך, הוא כבר איננו מכיר את קול השכינה שקורא לו, ואין ביניהם שום היכרות כלל, (לקוטי מוהר״ן חלק א׳ סימן רו).

ולא רצתה להשגיח עוד על סימנים כלל, עד שיביאו לה הכתב, כי גם על הראשון סברה שזהו בודאי, וכן על השני וכו׳, על כן לא רצתה וכו׳, כנ״ל: כי הסימן היחידי הנכונה הוא רק כפי שאדם דבוק בכתב התורה הקדושה, ואינו עושה שום פשרות כלל, ולכן אין השכינה הקדושה מתדבקת אלא במי שקשור ודבוק בכתב התורה הקדושה ואינו מתרשל ממנו כלל.

ונתישב הבחור, שכאן אי אפשר לעשות שהיות כלל, כי מרוב מניעות ועיכובים שראה לפניו, הבין שאי אפשר לו לדחוק את השעה רק לחזור אל מקומו הראשון ולהתפלל הרבה לפניו יתברך לזכות להתגבר על כל המניעות המונעים אותו ממציאות בת זוגו.

ונתישב לשוב ולחזור למקומו, אל המדבר שהיה בו, ושם יבלה ימי חייו. כי כשיש לאדם ישוב הדעת אמיתי ויודע שאין שום תכלית בזה העולם רק לחזור בתשובה ולהתדבק בו יתברך, ואם יש לו מניעות מצד בני אדם עליו לצאת למדברות ויערות וכו׳, כדי שלא ישפיע עליו לרעה, וכמבואר ברמב״ם (הלכות דעות) שאדם מושפע משכיניו, ויותר טוב לשבת במדבר מבודד מבני אדם כדי שלא ישפיעו עליו אחרים לרעה.

והיה הולך וסובב להגיע למדבר הנ״ל, והגיע לשם, אל המדבר הנ״ל. בתוך כל הנ״ל עברו בין כך ובין כך כמה שנים, כי הנה יום והנה לילה, וכשאדם זוכה לבלות ימיו ושנותיו בתורה ותפלה אזי אינו מתחרט כלל על ימיו הקודמים, וימי צעירותו הוא כדברי חכמינו הקדושים הקדושים (סוכה נג.) אַשְׁרֵי יַלְדוּתֵנוּ שֶׁלֹּא בִּיְשָׁה אֶת זְקֻנוּתֵנוּ; אבל כשאדם אינו זוכה לבלות ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים, אזי הפסד הזמן הוא הפסד נצחי, ויתחרט כל ימיו על מה שלא היה נזהר לשמור על ימיו ושנותיו כראוי.

ונסכם אצל הבחור הנ״ל שישב שם במדבר, ויבלה שם ימי חייו, כפי מה שערך בדעתו חיות האדם בעולם הזה, נחקר בדעתו, שטוב לבלות כאן מספר ימיו, כי כשיש לאדם קצת שכל וישוב הדעת הוא מבין ויודע שאין לו מה לחפש אצל אנשי העולם הרחוקים מהתורה הקדושה, כי מכיר היטב גודל חיובו ואחריותו לתקן נפש רוח ונשמה שלו, ואינו מוכן להסתכל על אנשי העולם, וכדברי רבינו ז״ל (הקדמת לקוטי מוהר״ן חלק ב׳) על הפסוק (יחזקאל לג, כד) ״אחד היה אברהם״, שאברהם אבינו עבד את השם יתברך בבחינת ׳אחד׳ ולא הסתכל כלל על אנשי העולם אשר סרים מאחרי השם יתברך. כי העיקר שלא ילך בטל, כי הבטילה מביא לידי שעמום ולידי זימה, וכל זמן שהוא אדם עסוק בדברים טובים, הוא יהיה נשמר מן החטא.

וְרַבֵּנוּ זַ״ל מְסַיֵּם:

וישב שם ואכל מן הפירות **וכו׳ כנ״ל**: כי זה כל חיותו וקיומו של האדם בזה העולם, בפרט כשאינו יכול עדיין להגיע לשלימותו ולמצוא את בת זוגו וכו׳, אבל בין כך ובין כך עליו להחיות את עצמו עם דיבורי תורה ותפלה ושמירת התורה והמצוות, שזה מה שעשה הבחור כאן שהחיה את עצמו עם כל מה שמצא סביבו, ואכל אכילות התורה, ושתה מימי התפלה, וצד לעצמו חיות המרמזים על חיות דקדושה שאדם צריך להכניס בעצמו מחדש בכל עת, ולצפות ולייחל ולהמתין עד עת בוא דברו, ויזכה לקחת ולהוציא את השכינה הקדושה מגלותה, ולהתדבק בה לנצח.

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעַזְרֵנוּ לִהְיוֹת חֲזָקִים בִּרְצוֹנֵנוּ לַעֲלוֹת וּלְהִתְדַּבֵּק בְּהַשְׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהוּא יִתְבָּרַךְ לֹא יַעַזְבֵנוּ וְלֹא יִטְּשֵׁנוּ וְלֹא יִכָּלְמוּ לָנֶצַח כָּל הַחוֹסִים בּוֹ, אָמֵן.

סעודה שלישית – סעודת רעוא דרעוין
פרשת פקודי – תשע"ט

בסעודת שלישית סעודת רעוא דרעוין, דיבר מהר"י דיבורים נפלאים על פי דברי רבינו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ב') המדבר מסוד "ויקם משה את המשכן" עיין שם.

פתח ואמר, כתיב בפרשת השבוע (שמות מ, יח) "וַיָּקֶם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן" רבינו ז"ל מגלה על זה סוד נפלא שֶׁכָּל תְּפִלָּה וּתְפִלָּה שֶׁכָּל אֶחָד מִתְפַּלֵּל הוּא בְּחִינַת אֵיבָר מֵהַשְּׁכִינָה, שֶׁהֵם אֲבָרֵי הַמִּשְׁכָּן, שֶׁאֵין שׁוּם אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל יָכוֹל לְאַעֲלָא שַׁיְּפָא בְּשַׁיְּפָא כָּל חַד לְדוּכְתֵּיהּ, אֶלָּא מֹשֶׁה בִּלְחוּד, בִּשְׁבִיל זֶה צָרִיךְ לְהָבִיא וּלְקַשֵּׁר כָּל הַתְּפִלּוֹת לְצַדִּיק הַדּוֹר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ל"ט): "וַיָּבִיאוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן אֶל מֹשֶׁה". וְהוּא יוֹדֵעַ לְאַעֲלָא שַׁיְּפָא בְּשַׁיְּפָא וְלַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ קוֹמָה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם מ): "וַיָּקֶם מֹשֶׁה אֶת הַמִּשְׁכָּן", עיין שם כל זה בדברי רבינו ז"ל.

כי רבינו ז"ל מגלה בתורה זו, שאף על פי שעיקר נדבת והקמת המשכן נעשה על ידי כל אחד ואחד מישראל שכל אחד הביא מה שהיה תחת ידו, זהב וכסף ונחושת וכו', וגם כל המלאכה היה על ידי בצלאל ואהליאב וכל חכמי לב שבהם, אף על פי כן להקים את המשכן ממש ולחבר דבר אחד אל חבירו עד שיהיה בנין שלם, זה היה בלתי אפשר רק על ידי משה רבינו, שהוא הצדיק האמת המחבר הכל ביחד, כי הנה זה פשוט שאי אפשר לבשר ודם להקים מקום להשראת השכינה בלי עזר הקדוש ברוך הוא, וכמו שאמר שלמה המלך עליו השלום "כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב אֱלֹהִים עַל הָאָרֶץ הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ אַף כִּי הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי" (מלכים א' ח, כז) כי איך אפשר לבשר ודם להקים מקום לשכינה הקדושה שהוא בלתי סוף וקץ ותכלית כלל? אלא הענין הוא כמבואר בספרים הקדושים (עיין בספר זרע קדש מהרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע בפרשת תרומה) שעיקר בנין הבית המקדש היתה על ידי הרצונות של נשמות ישראל, וכמו שכתוב (שמות כה, ב) "מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי", שעיקר בנין המשכן היתה על ידי הרצונות של נשמות ישראל, שזה גם דבר בלתי סוף וקץ ותכלית, כי הרי האדם יכול לכסוף ולהשתוקק אליו יתברך בלי סוף, וכמו שמוהרנ"ת ז"ל קורא את עולם הרצון "עולם החירות", כי שם אין קץ וגבול כלל, ועל ידי שאדם מבעיר את רצונו אחריו יתברך, בזה בעצמו הוא מייצר בנין רוחני שבתוכו אפשר לקבל השראת השכינה הקדושה, כי כמו שאור השכינה הוא אין סוף, גם רצונו הוא אין סוף, נמצא שיש מקום להכיל את עוצם אור השכינה.

אבל מי מדליק ומבעיר את הרצון שבאדם? הרי זה הצדיק, שהוא השורש וכלליות של כל נשמות ישראל, והוא מגלה להם את עוצם מעלת הרצון שאפילו אם בגשמיות אין לך יותר מִקְצָת **תכלת וארגמן ותולעת שני** וכו', העיקר מה שחשוב אצל הקדוש ברוך הוא הוא הרצון, שאדם אומר "**רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אִם הָיָה לִי זָהָב וְכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת הָיִיתִי בּוֹנֶה אֶת כָּל הַמִּשְׁכָּן לְבַד, אֲבָל מָה אֶעֱשֶׂה שֶׁאֵין לִי רַק קְצָת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי, הֲרֵי תִּקַּח אֶת זֶה מִיָּדִי, וְיִהְיֶה נֶחְשָׁב כְּאִלּוּ הֲבֵאתִי אֶת הַכֹּל**" ורק הצדיק האמת שמכיר את גודל מעלת הרצון של כל אחד ואחד מישראל, ושדייקא הרצון בונה את המשכן, הוא לבד יודע איך לחבר כל הרצונות ביחד, ולהמשיך בהם השראת השכינה, כי הרבה יותר ממה שבונים את המשכן בזהב וכסף ונחושת וכו', בונים אותו על ידי הרצונות שהביאו כל אחד ואחד, וכשיחת מוהרנ"ת ז"ל בשעה שבנה את הקלויז באומן לכבוד ראש השנה של רבינו ז"ל "בניתי אותו יותר מהרצונות של העניים יותר מן התרומות של העשירים" כי על ידי עוצם תשוקתם של כל אלו שבגשמיות לא היה להם כי אם

דבר פעוט וקטן מאד, אבל מרוב תבערת לבם לעזור לסייע בבנין נפלא כזה, מזה קיבל מוהרנ"ת זל כח לעסוק בעבודה עד שזכה לראות בשלימותו.

ולכן הוצרכו כולם להביא כל המלאכה אל משה רבינו והוא לבד היה מקים את זה, כי משה רבינו מכיר את עוצם מעלת הרצון, ויודע שרק על ידי עוצם הפלגת הרצון יכולים לבנות אותו, שזה דבר השווה לכל נפש, עד שאפילו הנשים הביאו מראות הצובאות שלהם, וקבלו אותן לבנין המשכן "מראות הצובאות" דייקא, כי 'צובאות' הוא לשון חשק ורצון (כדאיתא במפרשים שם); כי הצדיק בונה את המשכן מהרצונות המופלגות שלהם, ומסביר להם היטב שאי אפשר לבשר ודם לגמור הכל בידים שלו, אלא עליו לעשות עד מקום שידו מגעת, והשאר עושה הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, עד שאפילו משה רבינו בעצמו אינו בכוחו להקים את המשכן בלתי עזרתו יתברך, וכמו שכתוב הוּקַם הַמִּשְׁכָּן (שמות מ, יז) שהוקם מאליו וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (עיין תנחומא פקודי). הרי משה רבינו בעצמו הסתמך על עוצם רצונו להקים את המשכן, אבל ידע שבכוחו הגשמי אי אפשר, רק הושיט ידו ועשה מה שמוטל עליו, ועל ידי זה "הוקם המשכן" מאליו, נמצא שהצדיק בעצמו מגלה לנו שעיקר הוא הרצון, בעבודת השם, והקדוש ברוך הוא גומר את הכל, ומשרה את שכינתו, האין סוף בתוך הרצון האין סוף, של נשמות ישראל.

וזהו מה שכתוב אצל כל פרט ופרט של המשכן, "**ויעשו כאשר צוה ה' את משה**" שהעיקר היה האמונת חכמים, שהביאו את הרצונות והכיסופין שלהם אל הצדיק, והוא חיבר וקישר את כולם ביחד, והמשיך בתוכו אור האין סוף, וזהו "**כאשר צוה ה' את משה**" הראשי תיבות בגימטריא **קס"א**, המרומז בפסוק "אִם אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה" (תהלים קלט, ח) שהוא ענין התגלות הרצון, והגימטריא של השם **אהי"ה** במילוי יודין כזה: **אל"ף ה"י יו"ד ה"י**. כי השם אהי"ה הוא סוד התשובה, (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו') 'סוד אנא זמין למהוי' אני רוצה להיות איש כשר, אני רוצה לחזור בתשובה, אף על פי שלעת עתה אני מונח במקום נמוך וירוד מאד, אבל אני רוצה לעלות ולהיות איש כשר באמת, ועל ידי שאני מביא ומקשר הרצון שלי אל הצדיק, הוא מרים ומגביה אותי לעלות כל פעם יותר ויותר, וכמו שכתוב אִם "אֶסַּק" שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה וַאֲצִיעָה שְׁאוֹל הִנֶּךָּ (תהלים קלט, ח) שכל מה שאני עולה לשמים אני מוצא שם את הקדוש ברוך הוא ואני משתוקק לעלות יותר למעלה, כי זהו עוצם מעלת הצדיק שהוא משבח ומפאר את הרצון של כל אחד ואחד, ומלמד אותו לכסוף ולהשתוקק אחריו יתברך בלי ציפוי גמול, וסופי תיבות "**כאשר צוה ה' את משה**" גימטריא **תור"ה** עם הד' אותיות, כי הצדיק מגלה לכל אחד את שורש נשמתו בתוך התורה, ואיך רצונותיו וכיסופיו כל כך חשובות לפניו יתברך.

וזה התחזקות עצומה בתוך "סדר שמות" שהוא סיום הספר של סיפור יציאת מצרים, שעיקר הוא הארת הרצון שהאדם יכסוף וישתוקק בכל פעם לצאת ממצרים שהוא מיצר ים החכמה, וקטנות המוחין, ולקשר עצמו אל הצדיק שהוא יחזור ויקשר כל רצונותיו אל השם יתברך, ולא יסתכל על שום מונע ומעכב, וכמו שכתוב "וְלֹא יָכֹל מֹשֶׁה לָבוֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד כִּי שָׁכַן עָלָיו הֶעָנָן וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן" (שמות מ, לה) שמצד אחד היה ענן שהיה מכסה על אהל השכינה, ומצד שני "וּכְבוֹד ה' מָלֵא אֶת הַמִּשְׁכָּן" שהשכינה הקדושה הוא בתוך ענן זה דייקא, ומי שיש לו דעת כמשה אינו מסתכל על המניעה כלל, אלא מגביר את רצונותיו עד שהוא מפזר את כל העננים והמניעות ונכנס כולו אל תוך השכינה (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קטו), וזהו מה שמסיים הפרשה שהוא הסיום של ספר שמות "כִּי עֲנַן ה' עַל הַמִּשְׁכָּן יוֹמָם וְאֵשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ לְעֵינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם" (שמות מ, לח) שאף על פי שענן ה' על המשכן, שאף על פי שיש עננים ומניעות על המשכן גם בתוקף אור היום, אבל על ידי ההתחזקות שמקבלים מהצדיק האמת מתגברים על הכל, עד שנתהפך הרצון לאש להבה, "וְאֵשׁ תִּהְיֶה לַיְלָה בּוֹ", ו'א'ש' ראשי תיבות ו'היית א'ך ש'מח, שהצדיק מחזק את האדם בשמחה גם בתוך חשכת לילה, ומדליק ומבעיר אצלו אור האין סוף שיורה אותו הדרך בכל

מסעיו במשך ימי חייו, שזה "לְעֵינֵי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מַסְעֵיהֶם", ומיד כל העם צועקים 'חזק חזק ונתחזק' שזהו עיקר ההתחזקות שמקבלים מהצדיק האמת שלא יתפעל כלל מתוקף המניעות והעננים שרואים מכל הצדדים, רק יתגבר בחשק ורצון נמרץ להתקרב אליו יתברך, ועל ידי זה יעבור על הכל בשלום.

הקדוש ברוך הוא יעזור שנזכה להארת הרצון המופלג, שעל ידי זה נבנה מקום להשראת שכינת עוזו יתברך, ונזכה להכלל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.